

Reformacija: versko in druž. polit. gibanje v 16. in začetku 17. st. v Evropi. Odpor proti cerkvi se je kazal že prej, končno podoba je dobil v 16. st. Cerkev je prešla okvire evangelija in imela preveliko bogastvo (lastnina nad zemljo). Razvile so se štiri smeri reformacije: plemiška, meščanska, kmečka, angelikanska (kraljica). Bistvo reformacije je prenova cerkve in odprave prosvetnega življenja kurije. // Največji odpor do odpustkov. 31. 10. 1517 nastopi Martin Luther. Obsodi bogatenje cerkve, prodajo odpustkov; zahteva vrnitev na evangel. osnovo; sv. pismo v domačem j. Nabilje 95. tez v Wittenbergu. Papež zahteva preklic, luter ga zavrne, izključen je iz cerkve. Gre se na dvor Ludvika Modrega, začne prevajati sv. pismo. Nemčija se razdeli (katol. in prot. del). Velik del cerkvene zemlje dobi plemstvo. Spor rešijo z Augsburškim mirom (Cuius regio eius religio). Prebivalci dol. področij so morali prevzeti vero gospodarja. Zato je Nemčija večinoma protestantska (razen Bavarska). // Meščanska smer reformacije najprej v Švici (Calvin). Zahtevajo preprosto cerkev, za vero skrbi prezbiterij. Zahteva po odpravi praznikov, procesov, romanj. Posebnost = predestinacija // Kmečka reform. Najbolj v Nemčiji (veliki upor 1525). Osn. nauk je pričakovanje božjega kraljestva na zemlji oz. enakost vseh ljudi. Posebnost = anabaptizem (krst odraslih). V Angliji nastop Henrika 8. proti papežu. Izobčil papeža, se razglasil za poglavarja ang. cerkve. Ang. škofje so podrejeni, njihovo premoženje zaplenjeno. Po smrti Henrika 2. zavladala Marija Tudor (bloody mary).